

gezici festival

türkiye sınırlarını aşan yolculuğuna başlıyor!

12.'si düzenlenecek olan **Avrupa Filmleri Festivali** bu yıl farklı bir gezi rotası izliyor. 3-9 Kasım tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilecek **Gezici Festival**'in sonraki durakları 11-16 Kasım'da Kars, 17-21 Kasım'da Tiflis, 22-26 Kasım'da ise Bakü.

■ derleyen: ayça çiftçi

Avrupa Filmleri Festivali, nam-ı diğer Gezici Festival'in bu yılki programında 'Avrupa Avrupa' ve 'Kısa İyidir - Avrupa Panoramasi' gibi gelenekselleşmiş bölümlerin yanı sıra 'Sürgün, Sığınmacılar, Sınırlar', 'Gerçeküstücü Filmler', 'En İyi Avrupa Komedi' ve son dönemde çekilen uzun metrajlı Türk filmlerinin gösterileceği 'Türk Sineması 2006' gibi yeni bölümler de yer alıyor. Bu bölümlere ek olarak Luchino Visconti ve Yury Norstein filmleri de program kapsamında toplu gösterimlerde izlenebilecek.

Gezici Festival'in programındaki büyük yenilik ise, 'Avrupa Avrupa' bölümünün bu yıldan itibaren yarışmalı bir bölüm haline gelmesi. Türkiye'de ilk gösterimi yapılacak on yarışma filmi arasında sınırları iki yapım 15000 avruluk Altın Kaz Ödülü'nü ve 5000 avruluk Gümüş Kaz Ödülü'nü kazanacak. Bunun yanında Sinema Yazarları Derneği de bu bölümde yarışan filmlerden birine 'SİYAD Ödülü'nü verecek. Festivalin yerli ve yabancı konukları Kars'ta ağırlanacak ve ilk kez gerçekleştirilecek olan 'Uluslararası Yarışma da bu kentte yapılacak.

Avrupa Avrupa

'Avrupa Avrupa' bölümünde gösterilecek filmlerden en önemlisi, kuşkusuz Finlandiyalı yönetmen Aki Kaurismäki'nin son filmi *Light in the Dusk*. Yönetmenin 'kaybedenler üçlemesi'nin *Sürüklenen Bulutlar* (*Kauas pilvet karkaavat*, 1996) ve *Geçmiş Dilmayan Adam*'in (*Mies vailla mennessyrttä*, 2002) ardından gelen bu son filminin kahramanı Helsinki'de gece bekçiliği yapan Koistenen. Koistenen gittiği her yerde insanlar tarafından bir tür memnuniyetsizlikle karşılanan, kendisini yıllardır tanıyanların bile adını hatırlamadıkları yalnız bir adamdır. Dalâvereci bir iş adamı ve *femme fatale* bir kadının da hikâyeye dahil olmasıyla gece bekçisini bir dizi talihsiz olay beklemektedir.

Polonya yapımı *Am*, 11 yaşındaki Mongrel'in öyküsünü anlatıyor. İslahevinden kaçan Mongrel, alkolik annesinin yanında da barınmayacaktır. Bir mavnada bannarı Mongrel geçirmek için kenti

Sehun Köpüğü

dolaşıp satmak üzere demir parçaları toplar, ihtiyaç duyduğu yiyeceği de çalar... Önceki filmlerinden de küçük oyuncularla çalışma konusunda deneyimli olan Dorota Kedzierzawska, bu son filminde stilize görüntü yönetimi ve Michael Nyman'ın müzikleri ile küçük Mongrel'in öyküsünü büyümlü bir atmosferin içinde kuruyor.

Norveçli yönetmen Jens Lien, bu yıl Cannes'da da gösterilen son filmi *The Brothersome Man*'de kendini hiç bilmediği bir kentte bulan kırklı yaşlarındaki Andreas'ın hikâyesini anlatıyor. Andreas bütün yemeklerin aynı tatta olduğu, içilen içkinin sarhoş etmediği bu tuhaf kente nasıl geldiğini bile hatırlamaz. Ama yeni dünyasında her

Light in the Dusk

şey onun için hazır durumdadır, bir işi, bir evi ve bir karısı vardır. Buna karşılık ölümün, rüyanın olmadığı bu dünyada sevgi de yoktur. Her türlü insanı duygunun eriyip gittiği bu dünyadan kaçmak isteyen Andreas kentlin dışına çıkan bir yol olmadığını anlar. *The Brothersome Man*, fantezi dünyasını sevenleri mutlu edecek bir film.

Avrupa Avrupa'nın bir başka çarpıcı filmi ise, Pernille Fischer Christensen'in ilk uzun-metraj filmi olan *Sabun Köpüğü* (*A Soap*). Danimarka yapımı *Sabun Köpüğü* alışılmadık türden bir aşk hikâyesini sıcak ve mizahi bir dille anlatıyor. Erkek arkadaşından ayrılan Charlotte, yeni bir apartman dairesine taşınır. Bir süre sonra komşusu Veronica ile dost olur. Veronica, köpeğinden başka kimsesi olmayan, zamanını pembe dizi izleyerek geçiren bir transeksüeldir. Charlotte ile aralarındaki arkadaşlık güçlendikçe aşka dönüşür. Bu sıradışı aşk öyküsü, cinsel rollerle dair bütün alışkanlıkları, bir kez daha gözden geçirmeyi sağlayacak türden. Keskin tanımların rahatlatıcı sınırları olmadığına işlerin nasıl bir şekil aldığına görmek gerek. Bölümde yer alan bir başka aşk filmi ise Sergej Stanokovski'nin *Teması* (*Kontakt*). Yalnızlık, kimsesizlik, güvensizlik duygularıyla boğuşan iki tutunamayanın aşkını anlatan film bazen komik bazen trajik sahnelere tanık olacağınız bir Alman-Makedon ortak yapımı. Bir başka ortak yapım ise Steen Agro'nun yönettiği *Kapa Çeneni ve Vur Beni* (*Shut Up and Shoot Me*). İngiltere – Çek ortak yapımı bu kara komedi, tatil için İngiltere'den Prag'a giden bir çiftin başından geçen tuhaf olayları konu alıyor.

Dayım

En İyi Avrupa Komedileri

Klasik kabul edilen Avrupa komedilerine yer verilen 'En İyi Avrupa Komedileri' bölümünde dört komedi başyapıtını izlemek mümkün. Bunların ilki Fransız yönetmen Jacques Tati'nin 1958 yapımı filmi *Dayım* (*Mon Oncle*). Tati her filminde olduğu gibi burjuva dünyasının ritüellerini, alışkanlıklarını ve zayıflıklarını komedi malzemesi olarak kullanıyor. Terry Gilliam ve Terry Jones'un yönettiği 1975 yapımı *Monty Python ve Kutsal Kase* (*Monty Python and The Holy Grail*) filmi ise Monty Python ekibinin 'tarihi film' kalıplarını yer bir ettikleri eğlenceli bir taşlama. Alexander Mackendrick'in, Coen Kardeşler tarafından yeniden uyarlanmış olan *Kadın Avcıları* (*The Ladykillers*, 2005) İngiliz kara mizah filmlerinin şahı olarak anılıyor. Alec Guinness ve Peter Sellers'in filmün oyuncu kadrosunda bulunduğu ekleyelim. Bölümün son filmi *Çiğnirler Kulübü* (*La Cage Aux Folles*, 1978) de komedi klasikleri arasında sayılan bir Fransız yapımı. Eduardo Molinaro'nun filmünün öyküsü özgürlüklere sınır çizilmeyen bir eşcinsel barında geçiyor.

Gerçeküstücü Filmler

'Gerçeküstücü Filmler' bölümünde elbette bir Luis Buñuel (filmi mevcut: *Özgürlük Hayalleri* (*Le Fantôme De La Liberté*, 1974). Özellikle izlememiş olanlar için festivalin kaçırılmayacak filmlerinden biri. Zbigniew Rybcynski'nin *Tango* (1981) adlı filmi bir evin içinde komşularla yapılan tangoyu anlatıyor. Jani Svankmajer'in kısa metrajlı *Yemek Üstü*, 1992) filmi ise yemek konusuna gerçeküstücü bir yaklaşım getiriyor. Bölümün son filmi Alexander Alexieeff'in 'Gogol uyarlaması *Burun* (*Le Nez*). Ayrıca daha çok ressam ve fotoğrafçı olarak tanınan Man Ray'ın filmleri de 'Gerçeküstücü Filmler' bölümünde izlenebilecek.

Festivalin Diğer Bölümleri

'Sürgün, Sığınmacılar, Sınırlar' adlı bölümde bu temayı işleyen kısa ve uzun metrajlı filmler bir arada gösterilecek. Bulgaristan, İsviçre, Norveç, Avusturya ve Almanya'dan gelen kısa filmlerin yanı sıra Tunç Okan'ın *Otobüs* adlı kült filmi de bu bölümde izlenebilecek.

Canlandırma sineması sevenleri ise, gelmiş geçmiş en yaratıcı canlandırma yönetmenlerinden biri kabul edilen Yun Norstein'in filmlerinden oluşan bir toplu gösterim bekliyor. Bunun yanı sıra 6-12 yaş arası çocuklara yönelik filmlerden oluşan Hollanda canlandırma sineması seçkileri de festival kapsamında izlenebilecek. Çocuklara hitap edecek bir başka seçki de Avrupa Film Festivaleri Koordinasyonu'nun hazırladığı 'Çocuklar İçin Avrupa'dan Kısa Filmler' adını taşıyor.

Festivalin yarışmalı kısa metrajlı filmlere ayrılan 'Kısa Yalızdır - Avrupa Panoraması' bölümünde, izleyicilerin oyları ile seçilecek bir film Kısa Film İzleyici Ödülü'nü almaya hak kazanacak. Bu bölüm kapsamında Avrupa'dan ve Türkiye'den kurmaca, deneysel, belgesel ve canlandırma türlerinde seçilmiş filmler gösterilecek.

Bu yoğun ve güzel programın yanı sıra Kars'ta oluşturulacak Video Odası, Türk Sineması'nı yurtdışından gelecek konuklara tanıtmayı hedefliyor. Festival boyunca Video Odası'nda Türkiye'den kısa ve uzun metraj çok sayıda film izlenebilecek.

Festivalin Kars ayağı, çeşitli sinema topluluklarına, atölye çalışmalarına, söyleşilere de evsahipliği yapacak. Ayrıca katılımcılar, Cahit Berkay, Erkan Oğur ve Replikas'tan film müziği; Tuncel Kurtiz'den oyunculuk, Zeki Demirkubuz'dan yönetmenlik, Işıl Özgentürk'ten senaryo, Leyla Özalp'ten yapımcılık dersleri alabilecekler. ☺

Luchino Visconti'nin başyapıtı *Venedik Te Odam*, festivalde gösterilecek filmler arasında.